

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 247. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 23-го жовтня 1937.

VOL XLV. No. 247. Jersey City, N. J., Saturday, October 23, 1937. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕСНИЙ, І НЕ БАЖАЄ ДИКТАТУРИ, КАЖЕ ВЕЛС

ВАШИНГТОН. — Славний англійський історик і письменник Г. Т. Велс, що перебуває у Вашингтоні, заявив, що він не може увіяти собі при кермі великої держави чеснішої людини від Френкліна Рузвельта. Запитаний, чи добавчує в поступованні Рузвельта змагання до диктатури, відповів, що не добавчує ні сліду якоїсь диктатури, а далі підкреслив, що нема навіть чого лякатись, щоб така диктатура могла наступити.

Вірить в освічену демократію.

Велс заявив, що він вірить в освічену демократію, а не в таку демократію, в якій кожний може робити, що йому подобається. Президент Рузвельт, говорив він, був би вже мав далеко кращі успіхи зо своєї праці, якби не був гомований конституцією, яка в багатьох випадках „загоста", і якби мав добре вишколених цивільних урядовців.

Коли вибухне війна?

Небезпека вибуху світової війни, говорив Велс, буде дійсно актуальною в 1940 або 1941 році, себто тоді, коли дійдуть до верхка озброєння в державах.

НЕ ХОЧУТЬ ДАВАТИ РЕКРУТА.

КАНБЕРА (Австралія). — Робітничі партія не так журиться при теперішніх виборах робітничими справами, як справою рекрвта. А ця справа і Японією. Вразі війни Австралія була бимити довгий час на власну оборону. Та цей момент робітників не задовольняє. Вони є проти військового побору.

ТРЕБА БУДЕ ВИДАТИ \$1,500,000 ЗА СЕСІЮ.

ВАШИНГТОН. — Спеціальна сесія конгресу, яку тепер скличе президент, кошуватиме \$1,500,000. До цього не вчислені кошти ріжних друків.

КОБИ ТАК ДІСНО БУЛО.

НЮ ЙОРК. — „Ди Ситизенс Юніон" виставляє кандидатів на ріжні міські уряди і заявляє, що при виборі кандидатів керувалась тільки тим, що брала під увагу характер, досвід і талант кандидата, а не його партію приналежність.

ФАРЛІ ПРОТИ ШИРЕННЯ ПЕРЕПОЛОХУ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Джеймс Фарлі, голова Демократичного Крайового Комітету, каже, що вороги адміністрації взирали за найгірший спосіб боротьби, бо зачали ширити між людиною переполюх. Ось тим, говорив Фарлі, хочуть вони довести до такої депресії, яку застав Рузвельт, коли перший раз обіймав владу. Вони хочуть вмовити в людей, що державний корабель вдарив о скалу і готов затопути.

Почта — економічний барометр.

Почтові доходи, говорив Фарлі, є добрим економічним барометром. А вони тепер такі, що вже в наступнім році покрийть усі почтові видатки. А як це станеться, то це буде велика історична подія, і то така, якої ще не було в цілій історії Злучених Держав.

Стане за вибір Магонія.

Фарлі заявив теж, що візьме участь у виборчій кампанії в Ню Йорку і буде говорити за вибір судді Магонія посадиюком міста. Говоритиме як особистий приятель Магонія і як голова Демократичної Партії Стейту Ню Йорк.

ЗОВОВ'ЯЗУЮТЬСЯ НЕ СТРАЙКУВАТИ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Понад 800 робітників „Нортгуп Еркрефт Корпорейшен", що були 48 днів на страйку, повернулись до роботи, підписавши з фабрикантами умову, що будуть совісно працювати і не страйкувати. Чарльз Голінгсгед, голова юнії, що є зв'язку з Комітетом Промислової Організації, заявив, що ця умова є „умовою жовтої собаки", бо застрашує робітників і відтягає їх від юнії.

НАЗНАЧУЄ СІНА ПОСЕРЕДНИКОМ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт назначив свого найстарішого сина Джеймса Рузвельта посередником між ним і 18 найважливішими агентурами, при помочі яких адміністрація виконує свою програму. Коли голова якоїсь агенції забажає мати з президентом конференцію, то в першу чергу мусть переговорити справу з посередником. В той спосіб відтяжуться президента від багатьох справ, які могли бути выяснені й погоджені без його участі, себто через самого посередника.

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ ПЛЯЧУН.

У варшавському „Експресі Поранню" А. Римович друкує новість під заголовком „Жінка через помилку". Виявилось, що А. Римович переписав собі точнісінько, змінючи хіба знаки перепинання, велику частину з Льва Толстого „Анна Кареніна" і подав це як твір свого власного духа.

ПАМ'ЯТНИК ФРАНЦА ІОСИФА У ВІДНІ.

На конкурс пам'ятника передостаннього австрійського цисаря Франца Іосифа у Відні наспіло 60 проєктів, з яких три нагороджено першими нагородами, а два — другими. Нагороджено проєкти таких мистців: проф. Й. Мільнера, проф. М. Кробіля й арх. Р. Пертена, проф. О. Гофнера, проф. Г. Шольца (в міжчасі помер) та спільний О. Тіля й Г. Кучеря. П'ять дальших проєктів відзначено похвальними грамотами. Тіснотию вибору ще не зроблено; він залежатиме головно від вибору місця, на якому ставитимуть пам'ятник. Це буде перший пам'ятник Францу Іосифові у Відні. За життя цисар Франц Іосиф серед віденців не мав популярности та й він недолюблював їх за революцію 1848-го року.

ЧОЛОВІК, ЩО МАЄ 2 МЕТРИ 95 ЦМ. РОСТУ.

В Єгипті живе муляр Саад Могамед Газі, літ 26, що завжди ще росте. Вже має тепер 2 метри 95 цм. росту. За останні два роки він виріс пів метра. Тепер щораз більше слабе, лежить або сидить. Лікарі не віщують йому довгого віку.

НАЧАЛЬНИК СТАЦІЇ В ОТИНІ НЕ ЗНАЄ, ДЕ ЦІ ВІТ.

Микола Стасюк хотів на станції Отинія купити залізничний білет до Львова. Як тільки начальник станції в Отинії почув по українськи слово „Лвів", кинувся, що такої місцевості в Польщі нема. Треба було аж сідлати до поїзду без білету, щоб вкінці таки доїхати до Львова.

СМЕРТЬ ВІД БИКА.

В селі Балдово коло Тчевя (Польща) на подвір'ї фільварку Брунона Клязена виривався бик і, кинувшись на жіночку власника мамтку, Гертруду, вхопив її на роги і потолочив її ногою. Нещаслива померла за кілька годин.

ОБОРОНЯЄ ІМОВНЕ УЛАСКАВЛЕННЯ.

Губернатор нью-йоркського Стейту Лмен, обороняє систему умовного уласкавлення для проступників. Він твердив, що такє уласкавлення не усуне злочину. Але воно кінчене навіть з економічного боку, бо щоб держати усіх проступників у в'язницях, треба б зараз вибудувати додаткові тюрми, які коштували б \$35,000,000. А крім цього треба б ріжно видавати ще додатково \$5,000,000 на удержання тих в'язнів. А це такий фінансовий тягар, на який Стейт не може собі тепер дозволити. Губернатор твердив далі, що сама система уласкавлення є добра, а тільки треба її побудувати в пій деякі поправки.

ПАЛАТИ ВІТІВ НА ПОЛІССІ.

„Кур'єр Відецький" звертає увагу на марнотратну господарку на Поліссі, зокрема на локусові громадські уряди: „Я оглядав такий один будинок в Лувинні. Будинок? Не будинок! Такої палатки не побудував ні Вісла, ні Юрата, ні женебудь інші репресентаційні літніще. В цім будинку містяться, очевидно, мешкання папа війта. Скляний дах, ріжнородності і вигоди! Злобні твердять, що дах є розсувальний і в гарячі дні пан вїт без клопотів може собі пляжувати в помешканні. Очевидно, я не провіряв, але все є можливе. Бракує тільки висячих годросторонах таких будівель більше". Можна собі увіяти, як вражіння роблять ці палати на поліщуків, у яких голод є частим гостем.

ОБИКРАЛИ ПОСТЕРУНКОВОГО.

В Оглядіві, радехівського повіту, підчас служби старшого постерункового, Бронислава Кремні, два напасники напали на його приватне мешкання й забрали трохи річей, які капи, пістолет, годинник, об'ягації інстинційної позички й детектор. На скрип дверей пробудилася Кремпада, від якої напасники зажадали грошей. На її крик напасники вдарили її тупим знарядом по ногах, а самі втекли.

115-ЛІТНІ СТАРЕЦЬ ПОМЕР.

У Магальнесі (Чіле) помер Максиміліан Меза Павез, у віці 115 літ. Це був найстаріший чоловік у Чіле.

200 ГРОМАДЯН ПОЗА ЗАКОНОМ.

В Англії живуть під юю пору двісті пашадків якогось Мек Дональда, винятих згідно закону. Мек Дональд жив у першій половині 18-го століття. Був він змовником, що нерідко загрожував життю тодішнього короля. Проте не можна було його схопити. Якійсь час жив він передоцятення за полдпава, що шукав... самого себе.

Врешті король, утративши терпець, керувів у парламенті закон, який проголосує всіх Мек Дональдових пашадків поза законом. Кожий англійський громадянин мав право бити Мек Дональда, причому не на небу ніяким злочинном та не прозобило нікому карою. Одначе й тепер Мек Дональд оминув кару. Під чужим назвищем він одружився та шойно на смертній постелі сказав дружині й дітям про жахливу правду. Жінка й діти у власному інтересі стерігли таємницю і шойно на початку 19-го століття Мек Дональда відважились вернути до батьківського імені. Ніхто не звернув на це уваги, бо назвище Мек Дональда в Англії дуже популярне.

Тепер із рідні того Мек Дональда живуть в Англії яких двісті осіб, а колишня закон, що всіх засуджує, й далі обов'язує. Рідко коли традиційний дух Англії зважується касувати старі закони. Інша річ, що той дух не має нічого проти того, щоб цього закону не стосувати, одначе на папері він існує.

Витворилася така ситуація, що ще нині кожний англієць може повбивати когонебудь з усіх тих 200 Мек Дональдів, і то безкарно.

Нашадки Мек Дональда, що жив 1715—1745 року, живуть і досі під загрозою наглої смерті. Недавно всі Мек Дональди подали збірне письмо до короля, в якому просять уневажнати старий закон, бо хоча дісі ніхто з Мек Дональдів не згинув із руки обвинника, усеж ніколи не можна знати, чи кобус не приїде до голови скористати з закону, а право не зможе його покарати за злочин.

ПОЛЬСЬКІ ГІРНИКИ СТРАЙКУЮТЬ У БЕЛЬГІ.

Бельгійський уряд прийняв на роботу в копальнях у Польгії більшу скількість польських гірників. Ці польські гірники підняли в Бельгії страйк, бо бажали лекшої праці, а не тої, що їх у Бельгії призначили. Бельгійський уряд не уступив і всіх страйкуючих звільнив. Частина їх вернулася до краю, а частина спинилася в Німеччину на рільних роботах. Рішочасно бельгійські властиві коли прийняли дальшу рекрутацию робітників у Польгії.

ІЗВА МЕДВЕДІВ.

У північно-східній Фінляндії появилось багато медведів. Здається, що вони зайшли туди з сов'єтської Карелії, звідки втекли перед пожежами лісів. Медведі схоплюють худобу селян у білий день. В одній фінляндській місцевості медведі схопили 16 овець.

КРІВАВА МАСАКРА В СОВЕТАХ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ

МОСКВА. — Божевільна масакра власних громадян на території Советів продовжається далі. Сов'єтська влада одного дня застрілила 62 особи. З того 45 застрілено в середній Сибірі, в місті Иркутську, 3 в західній Сибірі, 10 у приазовській області і 4 в Харкові. Всім закидають „саботаж і шпигунство на користь чужих держав". Вкупі з тими розстріляними Москва впроваджує „тайні вибори", які вона називає „найдемократичнішими на світі". Як перших кандидатів іменовано Сталіна, Молотова і Калініна.

АРХІЕПІСКОП НАКЛИКУЄ ДО ПОБОРЮВАННЯ БОЛЬШЕВИЗМУ.

РІМ. — Архипіскоп Конєтаніні, що є теж секретарем „Конгрегації для поширення віри", перед зібранням католицьких місіонерів виглосив палку промову, в якій сказав, що місіонарі мусять боротися в слово гостре як меч і мусять відважно боротися з большевицькою тидрою. „Тільки молитися — ще замало", говорив архипіскоп. Ще треба боротися чином, бо большевизм підсуває підступно й до своєї розпорядимости має найагучніші засоби пропаганди. Щоб успішно поборювати большевизм, він радив також місіонарам, щоб добре вниучували мову тих народів, серед яких ім приходиться вести свою роботу.

ЕСПАНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ЗДОБУЛИ ХІХОН.

ЕНДАЄ. — Війська ген. Франка увійшли побідно до останнього міста над Біскайським заливом, Хіхону, що знаходилося в руках лівих еспанських військ. Фактично самого захоплення міста довершили прихильники ген. Франка, що знаходилися в місті. Вони скористали з боротьби, що вирінула серед самих лівих відділів і, сформувалися у військові відділи, ввійшли на вулиці та захопили місто. Через радіо передали вістку військам ген. Франка, що вони вже захопили місто й очікують нетерпеливо їх приходу. Кільканадять годин пізніше ввійшли правильні відділи ген. Франка. Населення зустрівло їх з великою радістю. В місті, яке впродовж кількох днів знаходилося в стані страшної анархії, настав знову лад. Здобувши Хіхон, війська ген. Франка відразу увільнили від облоги друге місто, Оведю, в якому були впродовж року замкнені їх відділи. Ліві частини в переполосі втікають, або піддаються. 60-тисячна армія червоних розбитих впрах і більшість з неї опинилася в неволі. Тепер ген. Франко задумує перевести наступ на Мадрид і решту Еспанії.

АНГЛІЯ ЗАДОВОЛЕНА З ЗАЯВИ ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН. — Англійський прем'єр Чемберлен прийняв із задоволенням та без застережень італійську заяву, що Італія не має ніяких скритих плянів, щоб прилучити до себе якунебудь частину еспанської території. Він з натиском сказав: „Я приймаю цю заяву як шириу. Я дуже радий, що її зроблено". Становище Італії, говорив далі Чемберлен, дає, добру основу для дальшої праці над успокоєнням європейської ситуації.

ГОТУЮТЬСЯ ЗАБИРАТИ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

РІМ. — Вслід за заявою Італії, що вона готова забрати своїх „добровольців", коли те саме зроблять інші держави, приступлено до підготовки плянів, щоб що об'являти переступлено в життя. В Еспанії йде перепис чужинейських військ. Італійська, а також німецька преса, висказує своє велике задоволення з такого обороту справи. Та рішочасно з тій італійці і німці підкреслюють, що з Еспанії мусять забратися не лише військові „добровольці", але також політичні московські агітатори, яких в Еспанії є цілі хмари.

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА КОЛО ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ. — В околицях цього міста виявилася завзята боротьба між японськими військами і китайськими. Японці перші пішли до наступу, але за звідомленнями китайського штабу, їх наступ відбито. Також китайський штаб твердить, що 10,000-на японська армія знайшлася в прикрому положенні, бо її окурили китайські війська. Японці не заперечують.

КОНФЕРЕНЦІЯ НАД СПРАВАМИ ДАЛЕКОГО СХОДУ.

БРІСЕЛЬ. — Бельгійський уряд, на припоручення англійського й американського уряду, розписав до дев'ятиох держав запрошення прибути на конференцію, що відбудеться з кінцем цього місяця в Бельгії. Конференція має на цілі нарадитися над справами Далеккого Сходу і знайти мирні способи полагодження японсько-китайського конфлікту.

ЛИШАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ 8 ДНІВ, ЩОБ ВИКОРИСТАТИ ОФЕРТУ „СВОБОДИ"

ЯКА КИНЧІТЬСЯ ДНІВ 31-ГО ЖОВТНЯ, 1937

Кожний новий передплатник, що приїшло ОДНОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА „СВОБОДУ" в сумі \$6.00, ОДЕРЖИТЬ У ДОДАТКУ КНИЖОКУ НА СУМУ \$10.00.

По одержанні річної передплати адміністрація „Свободи" негайно вишле такому передплатникові каталог, з якого він вибере собі книжку на згадану суму.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ Й ЗБАГАЧУЙТЕ СВОЄ ЗНАННЯ ЧИТАННЯМ КНИЖОК.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1898
 Published daily except Sundays and Holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 101 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
 For mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 Tel. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Tel. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.
 За оголошення редакції не відповідає.
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХАЙ РЯТУЄ -- НАУКА

II.
 Наука, як сказано попередньо, змеханізувала людські фізичні, а навіть умові зусилля. Тим спричинила ще більше безробіття та перенесла змагання за кращі економічні умовини з ділянки клясової в ділянку боротьби рас, народів. У нинішній тяжкій економічній скруті перед кожним членом нації вириває на цілий ріст питання: Як рятуватися, щоби пережити? Чи клясовою солідарністю з іншими расами, чи міжкласовою солідарністю свого власного народу? Як бачимо, то більшість, як у верхак так і в низак, пішла за внутрішню солідарність. Пішла свідомо або несвідомо. Але вислід усюди однакокий, бо вже і в юнійних лояках появилися написи: „Купуйте свої товари!“
 Та це був тільки перший крок через поріг, за яким розкрилися такі краєвиди, про які багатьом з тих, що його переступили, і не снилося. Станувши на ґрунті „купуй свої товари“, треба було подумати, де набувати сировини. Бо дотеперішня система полягала на тому, що в рівній мірі держави вимінювали свої товари: купували сировини, продавали готові товари; або замінювали товари але за такі, що їх було браку вдома.
 „Купуй свої товари“ — це ніщо інше, тільки гасло чистокровного економічного націоналізму. Воно потягло за собою питання джерела сировини, питання території. Народи, що мало мали сировини, почали відчувати під собою тісноту, брак території. Вони почали мріяти про „місце під сонцем“. А що цього „місця під сонцем“ ніхто не хотів добровільно уступати, то народи почали підготовлятися фізично, щоби добитися своїх „святих“ прав. Розпочалися божевільні зброєння, які тягнуть до нині. Чим вони закінчатся, годі передбачити.

Наука майже нема жінки, щоб не носила панчіх, у продукції панчіх затруднюється сотні тисяч осіб. Заслуга в цьому машин, які обнизили ціну продукту і зробили його доступним широкому загалові.
 Але треба мати на увазі те, що той процес може поступати тільки до певних границь, а не далі. Продукція, головню в нинішніх часах механізація праці, значно випереджує консумцію. Бо з продукцією є звязаний тільки холодний розсудок та вирахованість, а з консумцією є звязаний чуттєві чинники. Коли людина купить собі, скажм, радіо, то вона тішиться і задоволяється ним довгий час і не дуже бажає в своїй хаті скорі зміні та не дуже поспішає з купном телевізійного (далекovidного) апарату. Те саме з авто: коли пересічний чоловік купить собі авто, то йому не дуже хочеться в короткому часі купувати літак. Бажання літака приходиться щойно по довшому часі, коли авто вже сприкриться і хочеться чогось нового, якоїсь зміни.
 Тому, що з консумцією є звязаний чуттєві мотиви, тому саме консумція в нинішніх часах високої техніки не може ніяк іти вкупі з продукцією. Щоб її зрівноважити, треба вживати сили, якихсь зверхніх адміністраційних розпорядків.
 Згадані наради вчених ствердили, що нині цілий світ живе під знаком економічного плянування і що те плянування потрібне. Таке плянування є теж одним з головних завдань фашистських держав. Учені й над тим застановлялися, а професор Солинен такі безпосередньо заявив, що хоч він є проти фашизму, то мусить признати, що „деякі методи економічного плянування в фашистських системах є досконаліші від тих, які практикується в демократичних краях“.

УКРАЇНКА В НІМЕЦЬКИХ ВИДАННЯХ

Над тими справами задумуються в затику вчені. Вони ламають собі голову над тим, в котрому місці розірвати це зачароване коло.
 В Нью Йорку 19. жовтня ц. р. зібралися були в такім „затику“, 300 американських учених і почали нараджувати, що дали робити. Вони ствердили, що це наука, втілена в техніку, накоїла людям стільки лиха. Бо вона змеханізувала продукцію та позбавила міліони людей праці.

Крім майже нема жінки, щоб не носила панчіх, у продукції панчіх затруднюється сотні тисяч осіб. Заслуга в цьому машин, які обнизили ціну продукту і зробили його доступним широкому загалові.
 Але треба мати на увазі те, що той процес може поступати тільки до певних границь, а не далі. Продукція, головню в нинішніх часах механізація праці, значно випереджує консумцію. Бо з продукцією є звязаний тільки холодний розсудок та вирахованість, а з консумцією є звязаний чуттєві чинники. Коли людина купить собі, скажм, радіо, то вона тішиться і задоволяється ним довгий час і не дуже бажає в своїй хаті скорі зміні та не дуже поспішає з купном телевізійного (далекovidного) апарату. Те саме з авто: коли пересічний чоловік купить собі авто, то йому не дуже хочеться в короткому часі купувати літак. Бажання літака приходиться щойно по довшому часі, коли авто вже сприкриться і хочеться чогось нового, якоїсь зміни.
 Тому, що з консумцією є звязаний чуттєві мотиви, тому саме консумція в нинішніх часах високої техніки не може ніяк іти вкупі з продукцією. Щоб її зрівноважити, треба вживати сили, якихсь зверхніх адміністраційних розпорядків.
 Згадані наради вчених ствердили, що нині цілий світ живе під знаком економічного плянування і що те плянування потрібне. Таке плянування є теж одним з головних завдань фашистських держав. Учені й над тим застановлялися, а професор Солинен такі безпосередньо заявив, що хоч він є проти фашизму, то мусить признати, що „деякі методи економічного плянування в фашистських системах є досконаліші від тих, які практикується в демократичних краях“.

Крім майже нема жінки, щоб не носила панчіх, у продукції панчіх затруднюється сотні тисяч осіб. Заслуга в цьому машин, які обнизили ціну продукту і зробили його доступним широкому загалові.
 Але треба мати на увазі те, що той процес може поступати тільки до певних границь, а не далі. Продукція, головню в нинішніх часах механізація праці, значно випереджує консумцію. Бо з продукцією є звязаний тільки холодний розсудок та вирахованість, а з консумцією є звязаний чуттєві чинники. Коли людина купить собі, скажм, радіо, то вона тішиться і задоволяється ним довгий час і не дуже бажає в своїй хаті скорі зміні та не дуже поспішає з купном телевізійного (далекovidного) апарату. Те саме з авто: коли пересічний чоловік купить собі авто, то йому не дуже хочеться в короткому часі купувати літак. Бажання літака приходиться щойно по довшому часі, коли авто вже сприкриться і хочеться чогось нового, якоїсь зміни.
 Тому, що з консумцією є звязаний чуттєві мотиви, тому саме консумція в нинішніх часах високої техніки не може ніяк іти вкупі з продукцією. Щоб її зрівноважити, треба вживати сили, якихсь зверхніх адміністраційних розпорядків.
 Згадані наради вчених ствердили, що нині цілий світ живе під знаком економічного плянування і що те плянування потрібне. Таке плянування є теж одним з головних завдань фашистських держав. Учені й над тим застановлялися, а професор Солинен такі безпосередньо заявив, що хоч він є проти фашизму, то мусить признати, що „деякі методи економічного плянування в фашистських системах є досконаліші від тих, які практикується в демократичних краях“.

ЩО ПИШУТЬ ПРО ПРОПАМ'ЯТНУ КНИГУ У. Н. СОЮЗУ

ХОЧУ ПОДЯКУВАТИ ВАМ ЗА НАДІСЛАННЯ ПРОПАМ'ЯТНОЇ КНИГИ У. Н. СОЮЗУ. НАЛЕЖИТЬСЯ ВАМ ДІЙСНЕ ПРИЗНАННЯ, ЩО ВИДАЛИ ТАКУ ЗНАМЕНИТУ І ВИЧЕРПНУ ПРАЦЮ, ЩО ОБИЙМАЄ ІСТОРІЮ ОСТАННІХ СОРОК РОКІВ. ЦЕ У СВОЇМ РОДІ ОДИН З НАЙКРАЩИХ ТВОРІВ, ЯКІ Я ДОСІ БАЧИВ.

КЛЕРЕНС А. МЕНІНГ,
 професор Колумбійського Університету в Нью Йорку.

Країна має звичайно українців у Німеччині свій особливий рівень і характер. Щодо першого, то тут найкраще промовляє питома сучасною німецькому спостерігачеві змагання до основного й точного пізнання предмету його зацікавлення. А про характер українців у німецьких виданнях свідчить найкраще той нікім і нічим незаперечливий факт, що в націонал-соціалістичній Німеччині не з'явився дотепер ні один друкований німецький рядок, який би пляново ображав чи плюгавив національні почування українців, який би злобно перекреслював чи перекручував визвольні змагання українського народу або який би ворожо висловлювався проти національної України. Страхне лихоліття українського народу і його постійне виснажування невпинною боротьбою за визволення давали в останніх роках уже частіше притоку до оплюгавування національних українських змагань і до скандалізування українських культурних та інших явищ багатьом чужинським авторам ріжноманітної писанини на українські теми. Власне така писанина складає немалый відсоток „україніки“ в деяких країнах. Лише — не в Німеччині! Ця маркантна обставина не знайшла дотепер в українській пресі належного з'ясування. А вистарчалаб уже й принагідна низка голич фактів і з щоденної преси, і з популярної літератури, і з науково-книжкової продукції. Щойно порівнявши загальний характер українців в поодиноких чужих країнах з українською в німецьких виданнях, зможемо справно підійти до питання якості чужомовних писань про Україну. Наскільки друковане слово в кожній країні (за винятком хіба лише підсоветських країн і теренів та за винятком обставин воєнного стану) відзеркалює в певний спосіб змагання різних підходів до справ чужих народів і країн, настільки булаб підстава робити ті або інші висновки та кож і на основі пізнання характеру українців в німецьких виданнях.

Дальшим предметом зацікавлення німецьких щоденників, наскільки мова про українців, були в літніх місяцях справи положення українців у Польщі та — в значно меншій мірі — у Чехословаччині й Румунії. Закарпатських українців знову німецька преса й у сучасній добі найчастіше як „карпаторосі“... Деяким основним проблемам т. зв. „нормалізації“ польсько-українських відносин у Польщі трисять був дуже поважний і річеву статтю „Берлінер Тагблат“ (21. серпня). Варшавський кореспондент часопису (фон Девіц) виявив у цій статті неабияке розуміння сучасного положення українського народу в звязку з внутрішнім напруженням у ССРР.

Серед низки статей про українську проблему займають у щоденній періодіці Німеччини особливе місце статті д-ра Павла Рорбаха, одного з найкращих німецьких знавців справи політичної ролі Сходу Європи супроти Німеччини. Імя П. Рорбаха широко відоме й серед українців по цілому світі, зокрема як імя одного з небагатьох передовних німецьких політиків, які не вагаються підходити до справ Сходу Європи з отвертими очима і які мали відвагу свої тези постійно обороняти. Про Рорбаха писали на цілому світі особливо при кінці світової війни, коли проблематика відчуженої української державності повставала в зовсім конкретній формі перед кожним європейським політиком, що слідував за подіями в східній Європі. Діяльність Рорбаха в перших повоевних роках присвячена була в немалій мірі з'ясуванню перед німецькими чинниками тих німецьких інтересів, що передумовлені існуванням національної української держави. І в останніх роках висловлювався часом Рорбах щодо української політичної проблеми. Висловлювався він на цю тему кількарозово також у біжучому році. Надрукована першою в місячнику „Вестерманс Монатсгефелт“ стаття П. Рорбаха про одну з найістотніших причин німецької поразки в світовій війні з'явилася була на провесні цього року в двох числах (99 і 100) „Кейніґсбергер Альтемайне Цайтунг“ і звернула на себе в Німеччині помітну увагу. Стаття має заголовок „Вогер ес кам“ („Звідки це прийшло“) і порушає проблему політичного інтересу Німеччини щодо відновлення національної української державности. Рорбах аналізує східню європейську політику Німеччини в 1914/1918 р. під кутом її згубного ділення на загальне зверхньо-політичне станови-

Г. Ф. ВЖЕ, І ЩОЙНО ВІСІМ

Ганьчучка скінчила мисити тісто в дїжці, коли тось силь-но заковтав дб дверей. Не жуачи, аж його запросять, у-війшов до пекарні і гукнув:
 — Слава Ісусу Христу!
 — Аа! то пан Чапран, — сказала господиня, зішкробуючи тісто з рук. Що вас до нас привнесло? Хіба, що ви здорові і хочете відпочити... Давно ми вас не бачили в себе.
 — Посподаря може нема вдома? — спитав гість, роззираючися по хаті.
 — А вам нащо мій старий? Я також господиня на тим смітто, як він господар.
 — Мені розказували, що у Ганьчучка гарна свинка. Не скажу, щоби на свині була тепер посуха, бо куди не обернуся, скрізь люди зголошують свини на продаж. Та всеж таки, ідучи туди, я погадав собі:
 „За те, що подивлюся, не треба платити. Балачка з гарною господинею також не коштує нічого. Ось того я сюди зайшов“.

Чапраном карти. Згінник став розмітати їх по столі.
 Надійшов малий синок Ганьчуків. Підійшов до стола і став цікаво призираючися карти.
 — Ти на ті карти дивився так, наче би розумів щось з того? — замітив Чапран.
 — То скучне! — відповів хлопчина згрідно.
 — Що скучне?
 — Отсе во!... Ліпше буде, як зі мною зграєте кікса.
 — Що, що? — спитав Чапран, коли хлопчина сгннув рукою по карти. — Ти вже вмієш читати в тім молитвоник чорта?
 — Троха визнаюся, — відповідає хлопцень.
 — Про мене, ти горобчику. Я тебе зараз дістану!
 — Не так легко! — заперечив Петруся. — Я прибив. — Ще раз прибив.
 — Ще не кінець. Прийде й на тебе!
 — Вже прийшло. Я виграє. А що? Не казав я, що буде так?
 Згінник кинув карти.
 — Що з цього пуцьвірка вистиди так, дам вам карти. Розмітуйте. Мого старого щочого не видко.
 Ганьчучка стояла коло них,

зв'язку з цим повинні писання німецького автора свідчити про його почуття відповідальності перед власним народом. Це основні рамці свободи друкованого слова в Німеччині.
 Але чому ми про це згадуємо на цьому місці?
 Українець, що не має змоги слідувати за сучасними німецькими голосами про Україну та про українські справи, а особливо той українець, для якого німецьке друковане слово взагалі недоступне, може часом дивуватися, чому скільки-но з'являється чужомовної українці (особливо окремих видань у цій галузі) найбільше всього якраз не в Німеччині, а деінде; отже не у тій Німеччині, якій її вороги (і здебільшого вороги українського народу!) приписують час від часу й найбільше безглузді українські пляни або попросту „зазихання на Україну“. Щодо кількості українців в німецьких виданнях, скажм у біжучому році, то її спад не так уже багачко, як би дехто може очікував від одної з перших у світі літературно-пресових продукцій. І скільки-но не відповідає українця в німецьких виданнях ні числовому значенню українського народу в світі, ні геополітичній та культурній близькості України до середньої Європи і зокрема до Німеччини, ані, зрештою, всебічному і постійно зростаючому поступові національно-культурної й іншої активності українців наперекір усім зверхнім заходам щодо судільнішого поновлення роздертих українських земель.
 Це все можливе й так, проте річ не в кількості! Серед постійно зростаючої кількості писань (і писанини!) про Україну в різних європейських

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ше Німеччини за світової війни і особливо перед її закінченням. Німці в передвоєнній добі легковажили небезпеку з боку Росії і властиво „не знали Сходу”. Свого істотного торога шукала Німеччина не правильно на Заході, а не на Сході, де вже від XIX століття підготувалась ідеологічно в Росії неминуче зударення російської політично-територіальної експансії з політичним світом середньої Європи, в першу чергу з Німеччиною Гогенштернів і Австро-Угорщиною Габсбургів. У 1915 році видивнув був Рорбах перед своїм урядом таку тезу: „Три рази й остаточно безпеку переду Росією можна осягнути лише шляхом актуалізації української проблеми. Росія як міжнародна потуга повстала шойно після приєднання України. Але меморіали Рорбаха належного зацікавлення в Німеччині не знайшли. Безкритичне й політично шкідливе русофільство привело німців до залпощування очей на зріст російської небезпеки. Найбільше німецьке лихо полагало в тім, що німці не знали історії східної Європи та неадекватно оцінювали зверхньо-політичне тиснення з боку Росії.

При тій нагоді слід згадати, що П. Рорбах висловився на подібну тему („Українська справа та прусько-німецька політика”) між іншим також за сторінок травневого числа „Українське Культурбюро” (ч. 31 з 15. травня), що виходить накладом Українського Наукового Інституту в Берліні. Що було ліпшим для Німеччини в 1914—1915 р.: союз з Росією, чи знищення російської великодержави? Рорбах ставив тоді — за світової війни — таке питання і відповідав послідовно, що для Німеччини краще друге, себто „каїн Руслянд”. І Рорбах вірить, що так само був би відповів на це питання і Бісмарк, колиб він був зявився у 1914/1915 р.

Писання П. Рорбаха про українську проблему особливо цікаві й цікаві тому, що їх автор висловлюється в них лише як німецький політик, що прагне користи для свого німецького народу. Тому висновки Рорбаха вільні від святочної порожньої фраз та не сходять з реально-політичного ґрунту. Рорбах не виступає перед українцями з маскою чужоземного українофіла, лише лише завше про Україну як чужинець, що дбає про свій вла-

сний німецький політичний інтерес. В цьому найбільша сила й привабливість праць Рорбаха про Україну! Доводиться лише шкодувати, що досі ще не зявився українською мовою друком принаймні вибір з політичних творів П. Рорбаха з приводу української проблеми.

Закінчуючи наші завваги до сучасної українки в німецьких виданнях, занотуємо з утіхою успіх квітневого зшитка „Актуального Архіву” в Берліні, що на 12 сторінках (з додатком схематичної мапи) подає в ядерній формі найосновніші відомости про Україну. „Дас Актуеле Архів” має наскрізь практично-інформаційне завдання та дотримується характеру лексикону. Він має служити зрозумінню сучасности й історичної дійсности в Європі, Азії й Америці. Від жовтня 1936 р. зявляються три місяця приблизно 16 друкованих на одній сторінці листків „Актуального Архіву” і на квітень бжучого року припало було видання листків про Україну. Зеднані докупи окремі листки виглядають в окладинці мов справжня брошурка. Низька ціна такого зшитка про Україну (0.60 нім. марок) сприяє його значному поширенню в Німеччині.

Приємно ствердити, що автор з „Актуального Архіву” використав у значній мірі зшитку про Україну ті друковані матеріали й усні відомости та пояснення, які він одержав був від Українського Наукового Інституту в Берліні, зокрема від проф. Кузеля та інж. Димінського. А ще приємніше занотувати, що скількість тих академічно діяльних німців, які виявляють поважне зацікавлення українськими проблемами, постійно зростає.

В переважній скількості всі вони з молодого покоління і це дає певну запоруку, що майбутня українка в німецьких виданнях буде ще більш поширена і якістю піднесена. Але природно, що про українку в німецьких виданнях мали би й надалі дбати в першу чергу самі українці. І то не лише ті українці, що перебувають у Німеччині, але й ті земляки, що перебувають на українських землях або деінде на чужині, мають спромозність висловлюватись світовою мовою німецького народу.

М. Масюкевич.

НА БЖУЧІ ТЕМИ

ЧИ ПРОПАГАНДА ЗЛОЧИН?

У кількох школах, звязаних з Учительською Колегією при Колумбійським університеті, мають цей осени початися спеціальні розсліди над пропагандою. Всі праці для цього розсліду мають бути ведені спеціальним товариством, що зветься Інститут для розсліду пропаганди.

Під пропагандою розуміємо систематичні, себто не лише доривочні, заходи для поширення певних настроїв, певних думок або бажання певної акції. Отже в понятті пропаганди нема нічого такого, що давалоб нам основу бажати, щоб пропаганда розсліду як якийсь зловжиток, рекет, чи злочин.

А проте основники цього Інституту й фундація Едварда Файліна, котра цей Інститут фінансує, каже, що пропаганду треба розслідувати, бо в Америці тепер бушує така велика маса противорічної собі пропаганди, що люди повинні пізнати основи, засади й дороги пропаганди, щоб зрозуміти, як їм поводитися. Словом, треба розслідувати пропаганду, щоб вийти з того заколоти, в який попадає нарід, коли довкола нього всі ведуть пропаганду.

ДВІ ДОРОГИ.

Клайд Мілер, професор виховання в Учительській Колегії та голова нового інституту, каже, що пересічна людина в нинішніх часах виставлена на таку масу пропаганди, пресової, радіової, фільмової й іншої, що вона справді почувається в безладді, заколоті. Вона не знає, що їй робити.

Є дві дороги виходу з цього безладдя, викликаного масовою пропагандою, каже проф. Мілер. Одна дорога — це здушення небажаної пропаганди. Цю дорогу вибирають диктатори (які вони не булиб: комуністичні чи фашистівські).

Друга дорога — це дорога протипропаганди. Цю дорогу вибирають демократичні держави. В цих державах усяка опінія, переконання, має право себе проявляти, ширити свої думки. Зарадио на злі наслідки пропаганди є не душення, а свобідний розслід доріг, яких уживає пропаганда.

СТРАТЕГІЯ ВИЗИВАНКИ.

Ініціатори Інституту для розсліду пропаганди кажуть, що народ може вхоронитися перед наслідками злих пропаганд, коли пізнає певні штучки, яких уживають пропагандисти для поширення своїх думок.

Для прикладу проф. Мілер подає штучку визиванки. „Коли пропагандист хоче зискредитувати якийсь народ, державу, або справу, він причіпає кепське ім'я до річі, котру він хоче зискредитувати. „У теперішніх виборах у місті Нью Йорк, наприклад, ми бачимо, що посадишка міста Ля Гвардію називають комуністом, або червоним. Отже що ми, як виборці, зробимо з цією пропагандою?”

„Як ми зрозуміємо цю штучку визиванок, то передівсім здержимося з вироблюванням опінії про справу, аж доки не побачимо, скільки правди є в цьому обвинуваченні. Спитаймося: Чому пропагандист уживає цю штучку визиванки? Який його інтерес у цьому? Та накінєць, який інтерес маємо ми, як виборці?”

НОВИЙ ФРОНТ У БОЛЬШЕВИКІВ.

Московський кореспондент „Нью Йорк Таймсу”, Волтер Дюренті, в одному з останніх чисел цієї газети розкриває мимоволі один цікавий примір пропаганди. Каже він, що в більшовицьких газетах, головни провінційних, видно рішучий зворот до оптимізму.

Слово „оптимізм” прийняте з латинської мови. Зроблене воно зо слова „оптіumus”, що значить „найліпший”. Оптимізом називаємо погляд на світ, що каже сподіватися всього найкращого. Оптиміст це людина, що жде всього найкращого, що навіть у найгіршому положенні сподіватється поправи долі. Така людина по українськи каже: „Той, що пустив дощ, дасть сонце”. Він каже по англійськи: „Всяка хмара має срібний обрій”, себто знак, що дестьтам світить сонце.

Гремлять газетні заголовки: КОЛЕКТИВІСТИЧНІ ПРИХОДИ — ГУЛЯННЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ — СІМ КІЛЬОГРАМІВ ЗЕРНА ЗА ОДИН ДЕНЬ ПРАЦІ — ДОБРІ ЗБОРИ НА ДЕРЖАВНИЙ ФАРМІ. І так далі.

ВДОМА НАЙЛІПШЕ.

Мабуть не від речі спитати, за порадою проф. Мілера: Хто це робить? Нащо таке здалося? Пощо цього треба? Який інтерес у цій пропаганді? Передівсім, хто робить цю пропаганду?

Звісно, звідки в більшовицьких газетах іде пропаганда оптимізму. Звідки йде всяке надхіння в тоталітарних державах: звисока, від уряду. Сказав уряд газетярм: „Трубіть на оптимізм!” І пішло по рядах газетярів: „Трубім на оптимізм!” І трублять усі на оптимізм.

Звісно, не на вітер робиться така пропаганда, але для потреби.

Знаємо, що досі більшовицькі газети вдовольнялися малюванням страшного стану робітників по капіталістичних країнах. Читачі мали з цих доносень догадатися, які то вони щасливі, живучи в комуністичній державі.

Тепер цього мало. Треба написати виразно, що в Росії все знаменито. Мовляв, у Німеччині, Франції, Англії й Америці нужда, а в Росії все благополучно: там хліб росте на кіллі та плоти ковбасами городжені.

ГАЗЕТНІ ОКУЛЯРИ.

Чи довірять читачі в цю пропаганду?

Бать, що десь у селі Глупові, як не стало худобі сіна, якийсь глупівський мудрець придумав давати баранам їсти гнблівки, але передтим нало-

АМЕРИКАНСЬКІ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНСЬКОГО РОДУ!

Ви повинні голосувати на ТОМАСА Е. ДЮІ

КАНДИДАТА НА ПРОКУРАТОРА

щоб довести до кінця боротьбу зо злочинами.

ДЮІ ЗДОБУВАЄ ВЕЛИКІ УСПИХИ.

Губернатор Лімен іменував Дюї в 1935-тій році на становище спеціального прокуратора для боротьби із злочинними елементами. Томас Дюї мав досить мужности зятися за головачів злочинного світу.

Генгстери давніше здирали шкіру з населення без усякого страху перед законом, бо контрольований політичними прокуратор здержався від переслідування верхівки найтяжчих злочинців.

Дюї має спеціальний досвід із боротьбою з проступками. В 1931-шій році, 6 років по скінченні правничого факультету в Колумбійським університеті, він був назначений головним асистентом прокуратора Злучених Держав, а два роки потім став прокуратором Злучених Держав (Юнайтід Стейтс Аторней). На цьому федеральному становищі він потягнув до судової відповідальности й посадив за грати багато головачів злочинного світу.

Після цього, як губернатор Лімен поручив Дюї виконувати роботу, з якою не міг собі дати ради правильний прокуратор, Дюї завдав тяжкий удар „пажорам”-лихварям, закрав домівки розпусту, поклав край обдиранню ресторантів, визволив від беззаконних оплат промисли кравецький, перевозовий та пекарський і торговлю курми. Всі ці злочинні організації добували з населення грубі міліони доларів і ними збагачували злочинців.

Дюї відправив у тюрму 71 головачів рекетерів. Багато з їх наймитів утекли з міста. Світ злочинців дрижить на ім'я Дюї.

Всі елементи, що противляться виборові Дюї, є представниками тої системи несупротивлення злочинству, при котрій світ злочинців так розцвівся й погорджає законом.

НАШ КЛИЧ ЯСНИЙ: — ЗНИЩИТЬ ЗЛОЧИНИ АБО ПІДАДИТЕСЯ НА ЛАСКУ Й НЕЛАСКУ ПРОСТУПНИКІВ.

ГОЛОСУЙТЕ НА ДЮІ

І ДОВЕДИТЬ ДО КІНЦА БОРТЬБУ З БЕЗПРАВСТВОМ!

ДНЯ 2-ГО ЛИСТОПАДУ ГОЛОСУЙТЕ НА ДЮІ НА ВИБОРЧІЙ МАШИНИ В КОЛУМНІ 16

ГАЙДАМАКИ

Історична повість Данила Мордовця

Що ви знаєте про ГАЙДАМАЧИНУ, визвольний рух селянських мас, що виповнив малооще не ціле вісімнадцяте століття історії правобережної України? Чи лише те, що передали наші національні вороги, тогочасні польські хронікарі?

Як знаєте більше цього, як знаєте про неї й від українських істориків, то чи не хотілиб ви переживати ці велитенські події, які наші батьки лишили нам на вічну пам'ятку? Чи не хотілиб ви немовби самі бути учасниками масового зриву українського селянства проти своїх гнобителів?

Український повістяр Данило Мордовець написав з такою ціллю повість ГАЙДАМАКИ, і в ній показує, як пасивний робучий елемент, що знав тільки плакати й нарікати на свою незавидну долю та вишквувати від інших спасення для себе, починає зриватися в обороні своїх прав, за свою правду й волю.

До повісті додано: 1) передмову про життя й діяльність автора; 2) історичний нарис про Гайдамачину згід пера українського публіциста Миколи Голубця.

ОБІ ЧАСТИНИ РАЗОМ В ОДНІЙ ТВЕРДІЙ ОПРАВІ З ГАРНОЮ ВІНЕТОЮ \$1.00.

Шліть замовлення до:

“SVOBODA”, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

жити баранам на очі зелені окуляри: мовляв, барани будуть їсти гнблівки, думаючи, що це зелененьке сіно. Подібні надії мають більшовицькі комісарі.

Цікаво, чи читачі советських газет це глупівські барани?

ЗА ГУБЕРОВИМ ПРИКЛАДОМ.

Мала досвід з оптимістичною пропагандою й демократична Америка. Були це часи, коли в Америці під економічним оглядом не було добре, в часах великої останньої депресії. Тодішній през. Герберт Гувер, почувши, що це зле відбивається на виглядах Републіканської Партії, пустив у рух оптимістичну пропаганду. Він запевняв американське громадянство, що депресія хвилює, що вона скоро скінчиться.

Його письмаки придумали фразу: „Проспериті із еравнд де корнер!” Добробуту лиш що не видно.

Психологи зараз додали до кампанії свої чотири центи: мовляв, депресія це чисто явище психологічне. Себто, її в дійсності нема, вона існує лише в нашій уяві.

Моралісти додали своє: Поширюючи чутки про депресію, ми поширюємо депресію. Нашим обовязком ширити оптимізм!

І який був вислід цієї кампанії оптимізму? Чи зменшилася

депресія? Чи скінчилася вона скоро? І що сталося з самим Гувером, що пророкував, що добробут зараз прийде, бо він уже на сусідній вулиці? Чи не була властивим вислідом Гуверівської пропаганди проволочка на кілька літ у боротьбі проти депресії?

ДЕ КОРОТКО, ТАМ РВЕТЬСЯ.

У той самий день, як Волтер Дюренті телеграфував про зворот бошьшевицької преси до оптимізму, новинарська агенція „Асошіейтід Прес” доносила про інший зворот у бошьшевицькій політиці, а саме про встановлення нового рівня заплати для артистів, оперових і радіових співаків, письменників, акторів, тощо.

Виходило з цих нових регулямінів, що на думку уряду артисти побирали часто зависокі заплати. Деякі радіові співаки брали й по 1,000' руб-

лів за одно представлення, актори по 2,000 й 3,000 доларів на місяць.

Ці високі гажі, як знаємо, робили бошьшевицькому гарну пропаганду серед письменників і артистів по „буржуазних” краях. Який інтерес має уряд у робленні пресової пропаганди із знижування заплат артистам?

Чи треба би було бошьшевицькому урядові робити таку пресовою пропаганду проти високих гаж артистів, якби сенсони гаж артистів у советській Росії добре жилося? Чи були би селяни й робітники зависні на приходах артистів? Хіба ревуть воли, як ясла повні?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Дня 19-го жовтня представники місцевих товариств, а саме: Товариство Січ, від. 206, У. Н. Союзу, Тов. Івана Франка, ОДВУ, Сестрицтва Н. З. Д. Марії, Союзу Українок, хору „Боян”, Української Банди, Клубу Дівчат і Прав. Парохії, ухвалили, щоб спільними силами відсвяткувати

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1937 РОКУ

По Службі Божій буде панахида за полягалих борців України. — В годині 2-гій пополудні буде КОНЦЕРТ. На святі промовляти будуть М. ДЕМИДЧУК і І. СЛОБОДЯН. Програма буде багата. Тому Комітет просить усі Товариства стриматися в той день від влаштування своїх імпрез, щоб спільно відсвяткувати це велике історичне свято.

247 М. ЧАГАРИН, секретар.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР”, ВІДДІЛ 361 У. Н. СОЮЗУ

влаштує

БАЛЬ

В СУБОТУ, 23-го ЖОВТНЯ (October) 1937 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 E. 6TH STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 7-МІЙ ВВЕЧІР.

МУЗИКА М. СЕРБІНСЬКОГО.

ВСТУП 40 ЦЕНТИВ.

Шановні Громадяни! Товариство „Дністер” запрошає вас до численної участі. Заряд Товариства постарается про дійсну товариську забаву і на це Товариство бере аж дві сали, а то тому, щоб молодь мала свою відповідну забаву на великій сали, а старші будуть мати забаву на сали число 2. — Хто бажав би вступити в члену У. Н. Союзу і Товариства, може зголоситись на бали. Також вписуйте своїх дітей до У. Н. Союзу, бо тепер маєте досить добрі підси. — Хто з членів Тов. „Дністер” ще не має ticketів, то дістане їх при касі, тільки хай подасть своє ім'я. — За добру забаву ручить — Комітет Бялю.

246-7

